

Konference pracovní skupiny „Místa paměti“

v rámci rozšířeného zasedání

Rady Česko-německého diskusního fóra

Datum a místo konání:

5. června 2010, Cheb

Organizátor:

Collegium Bohemicum, o.p.s.

Konference se koná na návrh pracovní skupiny k tématu „místa paměti“, která zasedala poprvé 26. – 28. 6. 2009 ve Spáleném Poříčí a podruhé 18. – 20. 9. 2009 v Řezně. Výsledkem jednání této pracovní skupiny je přesvědčení, že místa paměti jsou způsobem zpracování dějin, které má budoucnost a může přispět k přeshraničnímu chápání dějin, a že je to způsob, který by mohl být více než dosud využíván v pedagogické práci.

V chápání pojmu „místa paměti“ se pracovní skupina odvolává v první řadě na klíčovou práci francouzského historika Pierra Nory, podle které lze místo paměti definovat jako pevný bod v kolektivní kulturní paměti, který má symbolickou funkci, funguje s přesahem přes více generací, i když může být předmětem významové proměny. Místa paměti podle tohoto chápání mohou být vedle geografických míst skutečné i mytické osobnosti, budovy a památníky, pojmy, umělecká a literární díla. Zatímco Pierre Nora se zaměřoval při zpracování míst paměti francouzského národa na období dějin od antiky přes středověk do raného novověku, soustředili se jeho pokračovatelé pro německý kontext (Hagen Schulze a Etienne François) na období 19. a 20. století. Od té doby se tento přístup stal jedním ze způsobů, jak zpracovávat moderním způsobem také dějiny střední Evropy. Přitom je důležité, že koncept míst paměti nechává prostor pro sdílená místa paměti (s různými národními interpretacemi) a je alternativou k formulování velkých koncepcí národních dějin.

Koncepce konference vychází z předpokladu, že kolektivní místa paměti jsou hluboko zakořeněným výrazem kolektivní kultury a významným způsobem spoluutvářejí kolektivní identitu. Konference se pokusí na příkladech analyzovat místa paměti společná pro česko-německý prostor, především pro pohled na dějiny česko-německého soužití i konfliktů na českém území. I zde existují místa paměti jako důležité krystalizační body pro interpretaci vzájemného vztahu obou komunit, i když z německé strany šlo dříve především o regionálně vztahenou a z české strany o celonárodně chápaná místa paměti. Identifikace a interpretace těchto míst paměti umožňuje syntetický pohled na dlouhá dějinná období a také komparace v evropském kontextu. Důležitým tématem jsou způsoby a cíle manipulace historickou pamětí (zapomněním) a vytváření či vědomé proměny „národních tradic“ v nejširším celospolečenském dopadu, prostřednictvím viditelných stop po idejích, událostech a osobnostech či jejich mimoakademickou prezentací.